

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 9. oktober 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings efterårssamling, onsdag den 8. oktober 2008.

Grønlands Landsting behandlede følgende punkter:

Punkt 136:

Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges, at udarbejde en lov om behandling af misbrugere.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anfører forslagsstilleren, at misbruget i Grønland - set med realistiske øjne - kræver at der udarbejdes en forordning, ligesom der i Sverige eksisterer en lov der kaldes "Lov om behandling af misbrugere". Hun bemærkede, at "...Grønland ikke længere kan anvende den meget slappe holdning danskerne har om alkohol." Det omfattende alkoholforbrug er alt for dyrt for samfundet og brug af euforiserende stoffer og konsekvenserne af den omfattende ludomani samt efterfølgende forsøg på behandling har ikke større effekt. Her tænkes især "...på de børn og unge, der er på vej til at træde ind i den rå og virkelige verden, der skal overvindes med de nedarvede svagheder de kan have."

Behovet for en ny forordning begrundes endvidere med tanke på f.eks. lærere, socialrådgivere og andre socialarbejdere samt pædagoger i børneinstitutionerne. Ved en forordning vil disse kunne få et bedre grundlag for at udføre det daglige arbejde, med tanke på misbrug, og der vil blive dannet grundlag for at klienternes egne opgaver også udføres af dem selv. Grundlaget skal være at mennesket har ansvar for sit eget liv og det er kun den enkelte individ selv, der kan ændre ting der skal ændres.

I landsstyrets besvarelse anførtes det bl.a., at landsstyret ikke har en slap holdning til alkoholmisbruget. Der er gennem de seneste årtier igangsat en lang række tiltag til

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqputaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

bekæmpelsen af alkoholmisbrug. Som eksempler anførtes en Ædruelighedskommission, rationeringsordninger, Alkoholråd og diverse bekendtgørelser. Ud over dette har hjemmestyrets forebyggelsesenhed *Paarisa* afholdt oplysningskampagner mod f.eks. afhængighed og misbrug af alkohol, hashmisbrug og snifning. Dertil kommer behandlingstilbud til misbrugere, således at enhver, der har brug for akut behandling, kan modtage denne på sygehusene. Endvidere tilbydes afvænningsbehandling til enkelte personer, samt til familier.

Landsstyret udtrykte enighed med forslagsstilleren i, at borgerens ansvarlighed generelt og specielt over for børnene bør styrkes. Landsstyret mener dog ikke, at lovgivning mod misbrug er den rette måde til styrkelse af borgernes ansvarsfølelse for eget liv. Det vurderes, at de igangværende initiativer i form af forebyggelse og oplysning er den rette fremgangsmåde. Det vurderes desuden, at den gældende lovgivning på området sikrer tilstrækkelig behandling af alle borgere, inklusive misbrugere.

Landsstyret indstillede at forslaget afvises.

Siumut opfordrer landsstyret til at undersøge muligheder for at nedfælde en bekendtgørelse indenfor rammerne af lovgivningen for at afgrænse mulighederne for behandling af misbrugere.

Inuit Ataqatigiit finder, at viljen til succes ved misbrugsbehandling ikke følger ved blot at lovgive.

Et overvejende flertal i landstinget indstiller forslaget til forkastelse, og forslaget overgår til 2. behandling i sin foreliggende form.

Punkt 103:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at arbejde for en forebyggende indsats mod senil demens samt en regulering, der sikrer, at senildementes forhold og rettigheder styrkes.

(Landstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Landstingsmedlemmet anser lovgivning vedrørende senil demente som tiltrængt. Formålet med lovgivning skal være at yde god service overfor de senil demente.

Landsstyret gør i sit svarnotat opmærksom på forskellen mellem senildemens og demens og anfører, at man bør fokusere på at forhindre og behandle de sygdomme og tilstand, som vides at kunne give demenslignende symptomer, og som det er muligt at behandle.

Landsstyret bebuder endvidere en justering af landstingsforordningen ældreinstitutioner mv.

Atassut finder, at det er værd at undersøge, om værgemålsloven skal sættes i kraft for Grønland.

Der var et absolut flertal for forslaget vedtagelse, og forslaget overgår til behandling i sundhedsudvalget forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 140:

Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at indføre håndtering af forskellige misbrugsformer i uddannelsen til socialrådgiver, pædagog, lærer og sygeplejerske.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)
(1. behandling)

Efter at have observeret de gode resultater i Danmark med at sende socialrådgiver-, pædagog-, lærer- og sygeplejerstuderende på kursusophold afholdt af personalet i DCAA – ”Dansk Center for Alkoholisme og Andre Afhængighedssygdomme”, opfordrer landstingsmedlemmet til, landsstyret pålægges at arbejde for som minimum at socialrådgiver-, pædagog-, lærer- og sygeplejerstuderende får kursus i alkoholisme og andre afhængighedssygdomme.

Det er landsstyrets vurdering, at de studerende på de fire nævnte uddannelser allerede i dag får en solid viden om emnet under deres uddannelsesforløb, som gør dem i stand til at forstå og håndtere personer og deres familier, som er ramt af misbrugsrelaterede sygdomme.

Et overvældende flertal i landstinget tog landsstyrets besvarelse til efterretning, og forslaget overgår til 2. behandling i sin foreliggende form.

Punkt 2:

Redegørelse for dagsorden.

(Landstingets Formandskab)

Landstingets formandskab fremlagde en anmodning om, at der holdes møde i landstinget torsdag den 9. oktober 2008 til hastebehandling af et beslutningsforslag om Grønlands Hjemmestyres udtalelse til et lovforslag om finansiel stabilitet.

Det oplystes, at lovforslaget fremlægges for det danske folketing den 9. oktober 2008 og forventes færdigbehandlet den 10. oktober 2008. Hjemmestyrets udtalelse skal foreligge forinden, hvis denne skal indgå i Folketingets behandling.

Et samlet landsting imødekommer landsstyreformandens anmodning og punktet sættes på dagsordenen til 1. og 2. behandling torsdag, den 9. oktober kl. 13:00.

Punkt 143:**Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at arbejde for indførelse af merit uddannelse inden for læreruddannelsen.**

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)
(1. behandling)

Landstingsmedlemmet foreslår med lærermanglen in mente, at der indføres mulighed for en merit uddannelse inden for læreruddannelse, hvor uddannelsen kortes ned, hvis der foreligger relevante erfaring eller anden pædagogisk uddannelse.

Det er landsstyrets vurdering, at de eksisterende tiltag for reduktion af lærermanglen vil give et langt bredere rekrutteringsgrundlag til læreruddannelsen, samtidig med at det høje faglige niveau på uddannelsen kan fastholdes og udvikles.

Landstinget debatterede lærermanglen og anvendelsen af timelærere, set i forhold til læreruddannelsens faglige niveau. Til trods for de fleste ordføreres indledende indstilling til forslaget forkastelse, henvistes forslaget til behandling i udvalget for kultur, uddannelse, forskning og kirke forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 104:**Forslag til forespørgselsdebat om Landsstyret kunne se styrkende perspektiver for forvaltningen af ældreområdet, såfremt der blev ansat en ældrekonsulent under Landsstyreområdet for Familie og Sundhed?**

(Landstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Landstingsmedlemmet finder, at der er behov for en ældrekonsulent. Landsstyreområdet for Familie og Sundhed har behov for en medarbejder, der kan rådgive om de ældres vilkår og deres liv i kommunen, og som kan rådgive overfor de ældres foreninger, idet ældreforeningerne har behov for at vide, hvilke tiltag, der er sket i de andre kommuner, samt for at vide de nye metoder, når der er sket gode tiltag.

Landsstyret kunne ikke anbefale, at der ansættes en ældrekonsulent, idet der er en kommunal opgave at rådgive og vejlede de ældre borgere.

Landstyremedlemmet for Familie og Sundhed fremhævede, at det dog ikke kan udelukkes at der på et senere tidspunkt kan ansættes en ældrekonsulent.

Punkt 141:**Spørgsmål til Landsstyret: I visse dele af samfundet kører en debat om vi skal kaldes for "Kalaaleq" eller "Inuk" når Selvstyret bliver indført. Hvilke tanker har Landsstyret vedrørende denne debat?**

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

I spørgsmålet anføres det, at grønlændere kalder sig selv for *kalaallit* nogle gange, andre gange kalder man sig selv for *inuit*. "Vore forfædre kaldte sig selv for Inuit, og da danskerne kom til Grønland begyndte de at kalde os for Kalaallit."

Med henvisning til at Grønland er i en overgangsfase til selvstyre, anførtes det at man må overveje at anvende den gamle betegnelse *inuk* igen og kalde Grønland for *Inuit Nunaat*.

I landsstyreformandens svar anførte han bl.a., at landstyret med interesse har fulgt debatten i medierne om, hvorvidt man skal kalde sig *Kalaaleq* eller *Inuk* når selvstyret bliver indført. Det må anses at være traditionsbestemt, om man benytter den ene eller anden betegnelse.

Landsstyreformanden bemærkede, at det er tænkeligt at spørgsmålet om man skal kalde sig for *Kalaallit* eller *Inuit* er et spørgsmål, som en fremtidig forfatningskommission kan tage op. Det er yderligere muligt, at en forfatningskommission vil ønske at sende bestemte spørgsmål ud til folkeafstemninger, før at man fastlægger det i en fremtidig grønlandsk forfatning. Således kan spørgsmålet om *Kalaallit* eller *Inuit* afgøres via folkets stemme.

Det er landsstyrets opfattelse, at spørgsmålet om man skal kalde sig for *Kalaallit* eller *Inuit* mere hører hjemme i relation til en folkeafstemning om selvstændighed. Landsstyret har ingen planer om at tage særlige initiativer for at ændre betegnelsen for det grønlandske folk og for Grønland.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne